

Rozhledy matematicko-fyzikální

Zdeněk Janout

Recenze knihy Kraus, I: Česká stopa v dějinách fyziky (Nakladatelství
ČVUT, Praha, 2025)

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 100 (2025), No. 3, 71–72

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/153102>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2025

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ*:
The Czech Digital Mathematics Library <http://dml.cz>

Recenze knihy
Kraus, I: Česká stopa v dějinách fyziky
 (Nakladatelství ČVUT, Praha, 2025)

Autorem knihy *Česká stopa v dějinách fyziky* je univerzitní profesor RNDr. Ivo Kraus, DrSc., náš významný publicista v oblasti historie vědy a techniky. Za rozsáhlou veřejně vzdělávací činností mu byly uděleny Akademii věd ČR Čestná medaile Vojtěcha Náprstka za popularizaci vědy a Bolzanova medaile Společností pro dějiny věd a techniky.

Posláním knihy *Česká stopa v dějinách fyziky* je připomenout široké veřejnosti ty mezinárodně uznávané příspěvky k porozumění fyzikálním zákonům, které mají ve svém „životopise“ české země.

Čtenář se dozví zajímavá fakta o teoretické, experimentální, pedagogické a organizační činnosti i osobním životě více než stovky již nežijících fyziků a fyzikek. Představeni jsou nejen vědci českého původu, kteří vytvořili své dílo doma (František Běhounek, Armin Delong, Václav Dolejšek, Václav Petržílka, František Spurný, Marie Skřivánková, Stanislav Šafrata, Milan Odehnal, ...) či v zahraničí (Jan Tauc, Emil Wolf, František Lehar, Miroslav Finger, Jan Stern, Pavel Winternitz, ...), ale i cizinci u nás buď narození (Jan Böhm, Ernst Mach, Georg Placzek, ...), nebo k nám pozvaní panovníkem, osvícenými šlechtici, některým z pražských vysokých učení (Johannes Kepler, Christian Doppler, Albert Einstein, ...) apod. Autor vzpomněl i na úspěchy svých univerzitních učitelů Emila Antončíka, Josefa Beneše, Miroslava Brdičky, Ludmily Eckertové, Adély Kochanovské, Václava Petržílky, Čestmíra Šimáně, Luboše Valenty i spolužáků Ivana Saxla, Bedřicha Sedláka a Ivana Štolla. Soubor medailonů je zakončen kapitolou o laureátech Nobelovy ceny za fyziku Wolfgangu Paulim, Felixu Blochovi a Peteru Grünbergovi, kteří měli české kořeny. Výběr osobností provedl autor podle svého uvážení.

Životní příběhy mnohých fyziků a fyzikek jsou publikovány v *České stopě* vůbec poprvé. Protože jde o přírodovědce, s jejichž jmény se studenti setkávají ve výuce fyziky a chemie, neměla by kniha chybět v knihovnách škol základních, středních ani vysokých.

Monografie má 294 stran a více než 300 ilustrací (portréty osobností, fotografie titulních listů knih a vysokoškolských učebnic, univerzitních

budov, pamětních desek, reprodukcí poštovních známek a dalších dokumentů). Hlavní text doplňuje 659 (!) „poznámek pod čarou“, obsáhlý seznam použité literatury, jmenný rejstřík a zdroje ilustrací. Výtvarné pojetí i grafické zpracování je podobné, jako mělo dílo prof. Krause *Tech-nicky talentované ženy a jejich vynálezy* (Nakladatelství ČVUT, 2023). *Českou stopu v dějinách fyziky* lze zakoupit v prodejně knih ČVUT, Bílá 6, Praha – Dejvice, Studentský dům nebo přes internet.

Zdeněk Janout